

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
Egész évre 72 korona Egész évre 84 korona
Negyedévre 18 korona Negyedévre 21 korona
Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok vizsgálatára nem állalkozik. Előfizetők és hirdetőkhöz a kiadóhivatalhoz kell fordulni.

Pro Hungaria!

A pozsonyi egyetem Magyarország területi épségének megtartása érdekében emlékiratot ad ki. Az egyetemi emlékirat előszavát a következőkben közöljük:

„Magyarország különféle nemzeteit a szomszéd népek az alatt az ürügy alatt, hogy ezek a magyar állam területén lakó nemzetek hozzájuk óhajtanak csatlakozni, ki akarják szakítani az ezeréves magyar állam testéből és ezzel a földrajzilag és gazdaságilag egységes és egymásra utalt, egymás nélkül a megélhetésre nélkülözhetetlen anyagokban nem rendelkező és ezért a megélést egyiknek sem nyújtó szerves részekből álló államterületet darabokra kívánják tépni. Erre az entente államok állítólag ígéretet is tettek s ez állítólag befejezett tény.

Magyarország teste tehát az előtt a veszély előtt áll, hogy kezeit, lábait levágják és még törzséből is kihalnak. Élet az is, melyet a végtagjaitól megfosztott és megvagdalt törzs folytatna, de nyomoruságos, mely a teljes megsemmisülésnél rosszabb volna. Ha tehát a béke ilyen föltételek mellett köttetnék meg, amit nem hihetünk, akkor bizonyos, hogy a népek szövetsége csak álom, mert bizonyos, hogy Magyarország ebbe a megcsontításba soha, semmi körülmények között és semmi szín alatt véglegesen bele nem fog nyugodni.

A magyar állam Európának egyik legtermészetesebb és legnormálisabb államalakulata és a természetes államalakulás törvényeivel merőben ellenkező tény volna Magyarország szétdarabolása. Ez kétségtelenül megboszoszná magát, elsősorban azokon, akiknek állítólagos érdekében ez a feldarabolás történnék. Ugyanaz az eset ismétlődne, ami Lengyelország felosztásánál történt, ami a történelem legnagyobb hibája volt és az osztózkodó hatalmakon is keservesen megbosszulta magát. Ezeréves állam fennállása, a milyen Magyarországa, nem véletlen körülmények összehatalmozásának, politika mesterkedéseknek eredménye, hanem a társadalmi jelenségek állandó törvényein alapszik. Már maga az a tény, hogy valamely állam ezer éven át lényegben változatlan határokkal fenn birta magát tartani akkor, mikor jobbról és balról is erős támadásoknak volt kitéve, hogy hosszabb időn át tartott szétszaggatott állapot

után minden ellenséges erők dacára területi épségét helyre birta állítani, mutatja, hogy alapja megingathatatlan, hogy határai nem könnyed korlátok, melyeket politikai divatból felkapott és irányzatosan terjesztett elvek szerint ide-oda lehet tologatni.

Magyarország csak azért küzdött és csak azt akarja, hogy a mi ezer év óta nemzetközileg annyiszor elismerve és mindig az évé volt, megtarthassa, míg a szomszéd népek azt akarják tőle elvenni, ami sohasem volt az övék és amire való jogukat eddig soha semmiféle nemzetközi megállapodás el nem ismerte. Ennélfogva, ha már a katonai erő anyagi fegyvereivel Magyarország területi épségét meg nem védheti, akkor a jog és az igazság erkölcsi fegyvereivel kell küzdenie, hogy az ezer éves magyar állam épségét megővje épen most, mikor négyszáz éves leköltöttség után a teljesen szabad állami lét lehetősége nyílt meg újra a számára.

A jog és az igazság erkölcsi fegyvereit kívánjuk szolgáltatni, az igazságtalanság és a nyers erőszak ellen kívánunk védekezni, midőn reá mutatunk Magyarország területi épségének

megcsontíthatatlanságára, a szóban forgó területek átkapcsolásának földrajzi és gazdasági szempontokból való veszedelmére, a rajtuk élő népek áttululásának jogi és politikai szempontból szükségtelen, történeti fejlődésükkel ellenkező voltára.

Ha a békekonferencia minden igazság ellenére nyíltan a magyarság ellen áskálódó ellenségeink javára döntene, reményünk akkor sem fog alászállani, mert meg vagyunk győződve, hogy az igazság szavát el lehet ugyan időnként nyomni, de az igazságot eltemetni nem lehet. Feltámad az! És ha Franciaország tudott várni a „revanche”-ára ötven évig; ha a lengyel nemzet száz évnél tovább tartó széttagoottság után megérte új életre kelését, akkor bizonyára a magyar nemzet igazsága is fel fog támadni és Magyarország vissza fogja nyerni azokat a határokat, melyeket nem emberi kéz, de ennél hatalmasabb erő jelölt ki számára.

Most az igazságért, annak netaláni elnyomása esetére újra diadalra jutásért küzdeni meg nem szűnik és felhívunk minden magyar embert, hogy e küzdelemben társunkul szegődjék.

Románok Gyulafehérváron.

Január elsejére koronázásra készülnek. — Ferdinánd király Vitéz Mihály nevet kap.

Emberfeletti munka lecsillapítani és némileg nyugodt mederben tartani a magyarság kedélyét, egyre izzóbb hangulatát. Az elke seredettség naponként fokozódik, mindig többet és többször hallunk ökölbe szorult kezekről, megfagyott könnyekről, a nemsokára elkövetkező tettek órájáról. A tűz, amelyet ezer év szenvedése szított a szívekbe, csak szunnyad, mert semmiféle jelszóval, semmi ígérettel, a messze jövő álmával hirtelen kioltani nem lehet. Ahhoz, hogy a nemzeti érzést elhallgattassuk, évszázadok nyugalma kevés, még akkor is, ha minden nemzet türelmes és megértő, hogyne volna nehéz most, amikor mi tátongó sebekkel borított testünkkel, mint lehajtott fejjú mártír állunk az ítélőszék előtt és gyógyítás helyett újabb, meg újabb sebekkel tarkáznak bennünket, olyanok, akik nem is éretek még itélkezni.

A románok Gyulafehérváron nemzetgyűlést tartottak. Régen volt. Azóta nagyobb és komolyabb események történtek, nem is nemzetgyűlésről akarunk itt beszámolni, ha-

nem egy levelet közlünk, amelyet Gyulafehérvárról írtak a nemzetgyűlést követő napon. Nagyon kis töredéke ez a nagy képnek, de következtetni lehet belőle a vázlatnak arra a részére, amelyet még nem mázolt be a festő ecsete. A levelet egy gyulafehérvári törvényszéki tisztviselő írta.

A levél kivonatosa itt következik:

„... A vasárnapi gyűlésről nem sokat írok, hiszen a lapok hasábjain ugysis értesült mindenki annak lefolyásáról és eredményéről. Csak látni kellett volna azt, ami itt volt. Bizony minden magyar szíve koporsó volt e napon, de az ma is. Egyébként ők is így beszéltek az utcán, hogy: jöttünk temetni a magyarokat. Szombaton (a gyűlés előtti napon) reggel nagy meglepetés ért. Midőn hivatalba jöttem, a kapunál zalatnai és bucsonyi románok felfegyverkezve fogadtak és nem akartak beengedni egyetlen tisztviselőt sem, szóval megszállták a törvényszék épületét. Nagy bajjal mégis bejutottunk. Először a járásbíró helyiségében, a földszinten néztünk szét. A mit ott láttunk: rettenetes volt. Minden irat összegyűrve, egy része elégetve, másik részén ágyat vetve maguk.

nak összepiszkolták, a bírák diványáról a püist levégták — szóval a tatárdulás sem lehetett borzasztóbb.

A nagygyűlés után, hétfőn délután, itt a törvényszéki palotában volt még egy gyűlésük a románoknak és ezen a gyűlésen szövegezték meg a mi eskünket és üdvözlő táviratot küldtek Ferdinánd királynak és gyors küldöttséggel akarták e hó 15-re idehozni, hogy megkoronázzák. Egyelőre ezt a tervet elvetették, most úgy hírlik, hogy január 1-re akarják a koronázást, amikor Ferdinánd királynak a Vitéz Mihály nevet adományozzák.

Mi szerencsésen megusztuk a nagy napot. De nem mindenki mondhatja ezt. Egyik kolleganómhoz, aki a hugával egyedül lakik, 18 román ment be és kényszerítették őket, hogy mindenben engedelmessé legyenek.

Csak a legszelidebb részeket vettük ki a levélből. Nem akarjuk szítani a keserűséget, hiszen ugyis torkig van mindenki.

De ezt megkérdéznék úgy-e: mi lesz Erdély magyar városaiban, ha nem mint nemzetgyűlésezők, hanem mint birtokló urak jönnek a felszabadítók?

A váradi Egyházmegyei Tanács megalakulása.

A magyar katolikus autonómia életbe-
léptetését szükségessé és lehetségessé teszi a kor nagy átalakulásai. A készenfekvő törvénytervezet életbelépése sok időt igényelne, amelynek bevárása a haza és a magyar katolikus egyház érdekében nem mutatkozik szükségesnek, de egyenesen károsnak. Ezt a magyar népköztársasági kormány is belátta és a magyar püspöki karnak november 20-án Esztergomban tartott tanácskozmányán megjelent Lovász vallás- és közoktatásügyi miniszter ki is jelentette, hogy ha a katolikusok saját autonómiájukat ki akarják mondani és életbeléptetni, annak a népköztársasági kormány részéről nem lehet és nem is lesz semmi akadálya. A püspöki kar pedig a maga részéről is készségesen nyilatkozta hozzájárulását a magyar katolikus hívek nagy sokaságából kitört azon óhajtáshoz, hogy az autonómia mielőbb életbe lépjen. Nov. 24-én Budapesten megalakult az Orsz. Katolikus Tanács, amely elkészíti azon Rendszabályokat, amelyek szerint az autonómia működni fog.

A mai viszonyok sajnos nem kedvezők arra, hogy az egyes egyházi Tanácsokba a kiküldöttek szavazás után legyenek megválaszthatók. Az Orsz. Tanács úgy alakult meg Budapesten, hogy az 1897-1902. tartott kongresszus egyházi és világi választott képviselői nagyszámu új taggal kiegészülve megalakultak Katolikus Tanácsa. Az ugyanakkor hozott és a püspöki karnak előzetes hozzájárulásával publikált határozat szerint minden egyházmegyében hasonló módon megalakul az Egyházmegyei Tanács, amely a szervező kongresszusra szabályszerűen megválasztott képviselőkkel és az ezek meghallgatásával meghívott tagokból áll és pedig kétharmadrész világi és egyharmadrész egyházi férfiakkal.

Gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök ily értelemben tárgyalást folytatott dr. Hoványi Gyula, gróf Wenckheim Géza világi és dr. Lindenberger János egyházi autonómiai képviselővel és a velük való megállapodás értelmében tegnap megalakította a váradi Egy-

házmegyei Tanácsot. Ebben a tanácsban a következők vesznek részt:

Dr. Hoványi Gyula és gróf Wenckheim Géza, mint az orsz. kongresszus választott tagjai, dr. Buday Gyula kath. jogakadémiai tanár, dr. Imrik Gusztáv ügyvéd, dr. Krüger Aladár ügyvéd, dr. Márki János áll. közjegyző (Gyula), Szent-Királyi Tivadar kamarai elnök (Debrecen) és Sünger Bertalan pénzügyi tisztviselő, világi tagok;

dr. Lindenberger János prépost, kanonok, debreceni plébános, mint az orsz. kongresszus választott tagja, Brém Lőrinc c. prépost, kanonok, irodaigazgató, dr. Lestyán Endre tb. szentszéki ülnök, váradujvárosi plébános és Pálffy Béla váradszőlősi plébános, egyházi tagok.

Ezt a megalakulást a magunk részéről csak örömmel üdvözölhetjük, mert az Egyházmegyei Tanácsban így azok az egyházi és világi férfiak vesznek részt, akik gazdag tapasztalataikat, tudásukat, egyházas és hazafias érzületeiket hasznosan gyümölcsöztethetik azoknak a nagy feladatoknak a szolgáltatásában, amelyre hivatják. A Tanács szervezésénél tekintettel kellett lenni arra, hogy sok fontos ügy sürgős tárgyalása lesz kívánatos, ezért nem juthatott több tagnak hely az egyházmegye más hitközségeiből is, mint csupán a két legnagyobbból, Debrecenből és Gyuláról; a csak 12 tagból álló Tanács a legnagyobb részét püspöki székhelyen lakó tagokkal üléseit a szükséghez mérten bármikor összehívhatja és az ügyek állásáról könnyen nyerhet tájékoztatást a központban.

A Kath. Nővédő Egyesület karácsonyi vásárja.

Aki boldog békét, igazi örömet lehelő karácsonyt akar szerezni szeretteinek, az keresse fel a Kath. Nővédő Egyesület karácsonyi vásárját. A gyári gépek szünetelésével, kevesebb a gyári produktum, előtérbe jutottak a női szív, „találmányai” a női kéz finom, eddig csak a saját otthonát ékesítő ügyességei. Itt minden egyes darab egy egyéniség, még az egyénnek is a finomított produktuma. Aki ide munkáját felajánlta, az minden igyekezetét bele vitte, hogy a vásárt minél vonzóbbá, minél értékesebbé tegye, az elhagyatott szegényeknek munkájával minél több koronát juttathasson. Folyó hó 15-én mindenki meggyőződhet a kiállított dolgok nagymennyiségéről, sokféleségéről és sehol fel nem lelhető eredetiségéről.

15-én a Bémertéren nyitott üzletben mindenkit szívesen lát a Nővédő Egyesület, hogy a vásárt megtekintse, ugyancsak a karácsonyi vásárra bocsájtja a Sajtóhölgybizottság kitűnő válogatott könyveit, mivel a legújabb szépirodalmi művek, ifjúsági és gyermek dolgok lesznek kaphatók, már előre is felhívjuk ezen kedvező alkalomra is a figyelmet.

Több száz kis diszaccsó vár töltelékre, bármily kis mennyiségű apró teasüteményt, cukorkát e célra hálás köszönettel fogad az elnökség.

A Kath. Nővédő egyesület volt az, amely a háborus években annyi nyomort enyhített, annyi szívet megvigasztalt, most a béke alapjait igyekszik megteremteni a kifosztott, a megtépett kis lélek szeretőteljes felsegítésével. Szegényeinek öröme az egyet öröme.

A ruházati cikkek beszolgáltatása.

A bejelentések körüli eljárás.

A ruházati cikkeknek kötelező beszolgáltatása és a hazatérő katonáknak e ruházati cikkekkel való ellátását illetőleg a következőket hozom a város közönségének tudomására:

Nagyváradon úgy a ruházati cikkek beszolgáltatása, mint azok szétosztása összeírás alapján történik és az adatszolgáltatás hűségét minden házban a ház lakói által választott bizalmi tagok ellenőrzik.

Evegből tehát minden házban, ahol legalább 8 lakó van, a ház összes lakói haladéktalanul, de legkésőbb dec. hó 10-én, kedden estig válasszanak a maguk köréből 2 bizalmi tagot. A háromnál kevesebb lakossal bíró házakban bizalmi tagokat nem kell választani, ott a főbérnök, vagy ahol lakó nincs, ott a háztulajdonosok az összeírást felelősség terhe alatt önállóan intézkedik. Szállodákban, penziókban az összeírást a szálloda vagy a penzió tulajdonosa tartozik elvégezni.

A szükséges nyomtatványok, még pedig az összeírólapok, amelyen a ruházati cikkek bejelentése történik, továbbá az összesítőlapok, amelyen ki kell tüntetni, hogy a ház lakói mily és mennyi ruházati cikket tartoznak beszolgáltatni, továbbá az igénybejelentőlapok, melyen a leszerelt katonák igényüket bejelentik, minden házban ki lesznek kézbesítve.

Aki esetleg nyomtatványokat nem kapott az, ha olasz lakos a toloncházban, ha újvárosi és külvárosi lakos az Aranyas vendéglő nagytermében, ha váralja velencei vagy csillagvárosi lakos a kolozsvári utcai rendőrkülönmény épületében működő bizottságnál jelenik meg, hol a szükséges nyomtatványokat póllólag megkaphatja.

Minden lakás főbérnöke tartozik haladéktalanul, de legkésőbb december hó 12-ikén, csütörtök estig az összeírólapokat felelősség mellett az igazsághoz hiven kitölteni és aláírni.

A főbérnök a kitöltött összeírólapokat legkésőbb december hó 14-én szombat estig átvizsgálás és láttamozás céljából a ház bizalmi tagjaihoz tartoznak juttatni.

A beadott összeíró lapokat a lakók másnap, azaz 15-ikén, vasárnap a házfelügyelő útján visszakapják, amikor is a beszolgáltatandó ruházati cikkek az átadásra előkészíthetők.

A bizalmi tagok az összeíró lapokat átvizsgálva, valamint az összesítő lapokat kitölteni tartoznak. Továbbá ők veszik át a ház lakóitól a beszolgáltatandó ruházati cikket, az átvételt elismerik, valamint tartoznak a ruházati cikkek beszolgáltatásáról is gondoskodni.

Azt, hogy a ruházati cikket mikor és hova kell beszolgáltatni, egy később kiadandó hirdetmény fogja tudatni. A kiállított nyomtatványokat a házfelügyelőktől kézbesítők fogják beszédni.

Nem tartoznak egyelőre beszolgáltatni semmit azok, akiknek 5 drb felső ruhájuk, 5 pár cipőjük, valamint 11 drb ingük és alsónadráguk van.

Minden leszerelt katonát, aki ruházati cikket igényt tart, december hó 11-től, szerdától kezdve abban a házban, amelyben lakik, kérjen a házfelügyelőtől vagy a háztulajdonostól igénybejelentő lapot s ezt kitöltve juttassák el a ház bizalmi tagjaihoz, akik ezt az elosztó bizottsághoz továbbítják. Azt, hogy a leszerelt katonák, kik erre rá vannak utalva, mikor és hol fognak ruházati cikket kapni, egy később kiadandó hirdetményben fogom tudatni.

Nagyvárad, 1918 december 9.

Lukács Odön,
polgármesterhelyettes

Hivatalos jelentés az idegen csapatok előnyomulásáról.

Csehek, románok, szlovének szerbek előnyomulása.

Budapest, dec. 9. (Saját tudósítónktól.) A hadügyminisztérium sajtóosztálya után hétfőn reggel az alábbi jelentést adta ki az országban lévő idegen csapatokról:

Csehek. Dévénytő és Szered között ideiglenes demarkációs vonalban állapotunk meg. A Nyitra irányában előnyomuló csapatok Recsény és Elecske vonalában állanak.

Románok. A román csapatok Me-

Sándor szerb trónörökös
Párisba utazik.

Budapest, dec. 9. (Saját tudósítónktól.) Leibachból jelentik: Dr. Korosec az itteni Nemzeti Tanácshoz táviratot küldött, amelyben közli, hogy Sándor trónörökös öt nap múlva Párisba utazik. Delegátusként a Korosec által kijelölt dr. Ribart Triestből és Marchovetz Leibachból mennek Párisba a trónörökössel.

A pápa Magyarorszáért.

A magyarországi katolikusok akciója.

Budapest, december 9. (Saját tudósítónktól.) Előkelő katolikus körök már régebben foglalkoznak azzal a tervvel: megkérlik a pápát, hogy Magyarország területi integritásának biztosítása érdekében járjon közbe az ellenséges, első sorban a francia államnál.

Az elmúlt héten a pápának levele érkezett Valfre Di Bonzó bécsi nunciushoz, melyben a pápa Magyarország helyzetéről és területi integritásának veszélyeztetéséről érdeklődik. Erre a felszólításra Majláth Gyula erdélyi püspök válaszolt, aki rámutatott azokra a rendelkezésekre, amelyek a magyar katolikus egyház egységét

zöbántól északra is átlépték a demarkációs vonalat és éleikkel elérték Mezőmadarast. Besztercenaszódót is megszállták.

Horvátok, szlovének. A Radkasburgon át előnyomulóban volt osztagok visszavonultak a délszláv határ felé.

Szerbek. A csapatok helyzete nem változott.

A volt monarchia területén alakult új államok és a fegyverszünet.

Budapest, december 9. (Saját tudósítónktól.) A Secoló egyik cikkében hangoztatja, hogy a volt osztrák-magyar monarchia területén alakult új államoknak is be kell tartani a fegyverszüneti megállapodásokat. Békekötésig az Adrián csak olasz hajók közlekedhetnek, csak ha ez a feltétel beteljesedik, adhat Olaszország a délszlávoknak területi engedményeket.

főleg a román és szerb részről fenyegetik.

A katolikus alsó papság körében ezzel egyidejűleg mozgalom indult meg, hogy e tárgyban feliratot intézzen a pápához, azonkívül Mercier bíborshoz a belga egyház és Gebens bíboros az amerikai katolikus egyház fejéhez.

A püspökökből s valószínűleg a hercegprimásból álló küldöttség, amint azt a külpolitikai helyzet megengedi, elindul Rómába, hogy a pápát a magyar katolikus egyház, illetőleg a magyar állam integritása érdekében teendő közbelépésre rábírja.

A volt császár önként hajlandó elhagyni Hollandiát.

A német kormány hozzájárult a volt császár kiadásához.

Budapest, dec. 9. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az amsterdami tőzsdén tegnap az a hír terjedt el, hogy Vilmos ex-császár saját elhatározásából hajlandó Hollandiát elhagyni.

Berlinből jelentik: A német kormány az antant követelésére hozzájárult ahhoz, hogy az ex-császárt és a volt trónörökösét nemzetközi bíróság elé állítsák. Egy hágai távirat szerint a

holland kormánynak már tudomása van a német kormány ezen határozatáról.

A volt császár és trónörökös még sem fognak nemzetközi ítélőszék elé kerülni, mert az angol igazságügyi minisztérium magának akarja fentartani azt a jogot, hogy az ex-császár felett, akit a légi támadások pusztításai miatt Angliában már ugyanis kétszer halálra ítélték — mondjon ítéletei.

Német-ausztriai új választójogi tervezet.

Arányosítani a szavazatokat!

Érdekes tervezet lepszik a német ausztriai nemzetgyűlés közjogi bizottsága előtt.

A mult számos igazságtalan választási eredményein okulva, azt javasolják, hogy az országban leadott összes szavazatokat össze-számlálják s így állapítsák meg a végső eredményt. Nem az egyes jelöltekre, hanem az egyes pártokra eső szavazatok összes száma döntene; s az a párt, amelynek jelöltjei kapják a legtöbb szavazatot, kapná a legtöbb mandátumot. Tehát tulajdonképpen az egész ország egy választókerületet alkotna s nem egyes emberek lennének jelöltek, hanem pártok. Előnye, hogy egyes pártok szavazatai nem forgácsolódniának szét, mert a végső eredménybe beszámítanak az egyes jelöltekre eső minimális számú szavazatokat is. Természetes, vannak ellenesei. Kifogásuk, hogy a képviselők személyét nem garantálja eléggé s a teljes igazságot ez a tervezet sem iükrözteti vissza.

A románok német autót akartak elrekvirálni.

Incidens az aradi pályaudvaron.

Aradról jelentik: Kinos incidens játszódott le az aradi pályaudvaron. Opre Péter román hadnagy délelőtt 11 óra tájban fegyveres román katonákkal elakart rekvirálni egy német autómobil. Opre kijelentette a meglepett német katonának, hogy a román hadügyminiszter utasítása alapján veszi igénybe az autót. Werner német százados beszaladt a pályaudvari parancsnokság épületébe és jelentette az esetet, egyben utasítást kért a továbbiakra nézve. Itt kijelentették a felindult német századosnak, hogy a román hadügyminiszter ilyenmő utasításokról semmit sem tud és Opre hadnagnak nincsen joga autómobil rekvirálni.

Hoszpodár őrnagy a német századossal és több magyar katonával kiment a pályaudvarra, Opre hadnagyot rendkívül kritikus helyzetben találták. A német őrség ugyanis fegyvert fogott és megakartá támadni Oprét és kíséreit.

Egyik német katona fegyverével végig akart sujtani Oprén és ha Weber német százados fel nem fogja a hatalmas ütést, a román hadnagy veszedelmes sérülést szenved. A magyar katonák és főképen a pályaudvari parancsnokság tapintatos közbelépésének köszönhető, hogy súlyosabb következményekkel nem járt az incidens.

Később elősietett egy nagyobb csapat román katona, akik a veszélyeztetett románok segítségére jelentek meg, de ekkorra már szerencsére elsímitották az ellentéteket és lecsillapították a felizgatott német katonákat.

A budapesti helyőrségi kórház fogtechnikai laboratóriumának, mint volt vezetője hosszú katonai szolgálat után hazaérkeztem s a műtermem vezetését átvettem, ahol a legmodernebb és legkomplikáltabb munkát: fogigazító gépet, kassettás fogat, öntött aranyhidat és tartós fogtöméseket készítek.

BERDACH JENŐ

áll. vizsg. fogtechnikus.

TELEFON: 10-50.

A románok részéről úgy állították be a dolgot, mintha a németek lefegyverzése miatt lett volna összeütközése a román gárdisták a német katonákkal. Ezt azonban megcáfolja az a körülmény, hogy éppen a magyar katonák védtek meg a románokat a felizgatott német katonák ellen.

Az új vasúti menetrend.

A Nagyváradot érintő vasútvonalakon tegnap új menetrend lépett életbe, amennyiben az eddig közlekedő vonatok közül többet beszüntettek. Az erre vonatkozó hivatalos értesülést közöltük, azonban ebben a vonatok hivatalos számuk szerint voltak megjelölve, amiben a laikus közönség nehezen igazodik el.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara az új menetrendet kellőleg, a közönség által is könnyen áttekinthető módon a következőkben adja közre.

E szerint december 9-től a következő Nagyváradot, illetve Biharmegyét érintő vonatok közlekednek:

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.

Kolozsvárról indul 3 óra 08 perckor éjjel.

Nagyváradra érkezik 8 óra 56 perckor reggel.

Nagyváradról indul 9 óra 29 perckor reggel.

Berettyóújfaluból indul 10 óra 33 perckor délelőtt.

Püspökladányba érkezik 11 óra 26 perckor délelőtt.

Püspökladányból indul 12 órakor délben. Budapestre érkezik 6 óra 20 perckor este.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Budapestről indul 9 órakor reggel.

Püspökladányba érkezik 2 óra 59 perckor délután.

Püspökladányból indul 3 óra 22 perckor délután.

Berettyóújfaluból indul 4 óra 20 perckor délután.

Nagyváradra érkezik 5 óra 24 perckor délután.

Nagyváradról indul 6 óra 20 perckor este.

Kolozsvárra érkezik 1 óra 19 perckor éjjel.

Debrecen—Budapest.

Debrecenből indul 11 óra 32 perckor délelőtt.

Püspökladányba érkezik 12 óra 37 perckor délután.

Püspökladányból indul 12 óra 50 perckor délután.

Budapestre érkezik 7 órakor este.

Budapest—Debrecen.

Budapestről indul 9 óra 35 perckor éjjel.

Püspökladányba érkezik 1 óra 26 perckor éjjel.

Püspökladányból indul 1 óra 46 perckor éjjel.

Debrecenbe érkezik 2 óra 48 perckor éjjel.

Nagyvárad—Püspökladány.

Nagyváradról indul 2 órakor délután.

Püspökladány—Nagyvárad.

Nagyváradra érkezik 7 óra 30 perckor reggel.

Békéscsaba—Nagyvárad.

Békéscsabáról indul 4 óra 50 perckor éjjel.

Nagyszalontáról indul 6 óra 35 perckor reggel.

Nagyváradra érkezik 7 óra 50 perckor reggel.

Nagyvárad—Békéscsaba.

Nagyváradról indul 7 órakor este.

Nagyszalontáról indul 8 óra 24 perckor este.

Békéscsabára érkezik 11 óra 08 perckor éjjel.

Debrecen—Nagyvárad.

Nagyváradra érkezik 8 óra 36 perckor este.

Nagyváradról indul 3 óra 26 perckor reggel.

Nagyvárad—Belényes—Vaskőh.

Nagyváradról indul 2 órakor délután.

Belényesből indul 6 óra 37 perckor este.

Vaskőhára érkezik 7 óra 37 perckor este.

Vaskőh—Belényes—Nagyvárad.

Vaskőhről indul 2 óra 57 perckor éjjel.

Belényesből indul 4 órakor éjjel.

Nagyváradra érkezik 8 óra 20 perckor reggel.

Nagyvárad—Gyoma.

Nagyváradról indul 1 óra 48 perckor délután.

Déványáról indul 6 óra 38 perckor este.

Gyomára érkezik 7 óra 18 perckor este.

Gyoma—Nagyvárad.

Gyomáról indul 3 óra 35 perckor éjjel.

Déványáról indul 4 óra 32 perckor éjjel.

Nagyváradra érkezik 9 óra 15 perckor reggel.

Vésztő—Tenke—Pusztahollód.

(Csak páros napokon.)

Vésztőről indul 5 óra 05 perckor délután.

Kötegyánból indul 6 óra 56 perckor este.

Tenkéről indul 9 óra 17 perckor este.

Pusztahollódra érkezik 10 óra 11 perckor éjjel.

Pusztahollód—Tenke—Vésztő.

(Páratlan napokon.)

Pusztahollódról indul 3 óra 20 perckor éjjel.

Tenkéről indul 4 óra 04 perckor éjjel.

Kötegyánból indul 6 óra 35 perckor reggel.

Vésztőre érkezik 7 óra 46 perckor reggel.

Szeghalom—Püspökladány.

(Páros napokon.)

Szeghalomról indul 5 óra 50 perckor délután.

Püspökladányba érkezik 8 óra 49 perckor este.

Püspökladány—Szeghalom.

(Páratlan napokon.)

Püspökladányból indul 3 óra 09 perckor délután.

Szeghalomra érkezik 5 óra 42 perckor délután.

Szombatság—Venterrogoz—Dobrosd.

(Páros napokon.)

Szombatságrogoz indul 4 óra 51 perckor délután.

Bihardobrosdra érkezik 5 óra 30 perckor délután.

Dobrosd—Venterrogoz—Szombatság.

(Páratlan napokon.)

Bihardobrosdról indul 4 óra 57 perckor reggel.

Szombatságrogozra érkezik 5 óra 34 perckor reggel.

..HIREK

A Kath. Legényegylet jubileuma.

Közös szentáldozással s sikerült ünnepélytel ülte meg a Kath. Legényegylet fennállásának huszadik évfordulóját. Reggel 8 órakor a szt. László plebánia templomban Te Deum s utána szentmise volt, melyet dr. Lestyán Endre plebános, a Legényegylet elnöke tartott, aki rövid beszéd keretében ecsetelte az évforduló jelentőségét. Mise alatt az egylet tagjai szentáldozáshoz járultak s a dalárda Rottensteiner Lajos karnagy vezetésével szép egyházi éneket adott elő.

Délután 4 órakor a Kath. Legényegylet Teleky utcai helyiségében ünnepély volt. Zongora, ének, hegedű és szavazatszámok tarkították és tették élvezetessé a pompás műsort, melynek kiemelkedő pontja a dr. Vucskics Gyula prépostkanonok beszéde volt.

Mint az egylet egyik megalapozója a szeretet hangján emlékezett vissza a megalakulásra, majd helytálló érvekkel, tartalmasság, magas gondolatmenetben kifejtette, hogy miféle szükség van ma is a Legényegyletre.

Beszédének különösen az a része, melyben a hazafiúi aggodalom hangján a magyarság mai siralmas helyzetét s szomorú jövőjét vázolta nagy hatást tett a szépszámu hallgatóságra.

Az ünnepély végén Gálly Sándor egyleti igazgató lelkes beszéd keretében felavatta az új tagokat.

A jubileumi ösztöndíj alap javára adakoztak:

Dr. Vucskics Gyula 200, Zsivanovics Antal 50, Kerkusz Sándor, dr. Popity János, Ertsey József, Rácz Béla, Pásztay Lajos, Kucsma János, Kozák János, Papp Ferenc, Marchidek Ferenc, Hólya Károly, Kmeicz Sándor, Kovács Sándor, Vadász Andor 10—10 K, Fleisz Mihály 7, ifj. Dobosi János 6, Korbica József, Moldován József 5—5, Major György, Namnyi Jánosné 4—4, Kiss Ferenc, Vihant Lajosné, Korbica Pál, N. N., Nagy Istvánné 3—3, ifj. Ertsey József, Horváth Ferenc, Jakab József, özv. Erdélyi Sándorné, Erdélyi Erzsike, Antalffy Erzsike, Meskó Kálmán, N. N., Rácz Béla, Balázs Endre, Galó Lajos, Ertsey Lajos, N. N. 2—2, Rottensteiner F., Kovács Lajos, Bartos Lajos, özv. Korbica Pálné, N. N. 1—1, összesen 457 K, mely a már egybegyűlt 320 K-val együtt 777 koronát tesz ki.

* A Katholikus Kör vetítő estélye. Ma, kedden este öt órakor a Katholikus Körben Némethy Gyula dr. fogja bemutatni a budapesti Szépművészeti Múzeum régi képtárát szép színes vetített képekben. A művészetszerető közönség figyelmét ezennel felhívjuk az érdekes előadásra.

* A Jogászgárda nyilatkozata. A jogászgárda szervező bizottsága minden felmerült téves hírrel szemben ismételtelen a legnyomatottabban kijelenti, hogy a szervezet mindenféle politikai tendenciától mentes, egyedüli feladata Nagyvárad város rendjének és közbiztonságának megővése. Ezt a célt eddig is hűséggel és becsületesen szolgálta és ettől ezután sem fog semmiféle körülmények közt sem elérni. A Jogászgárda szervező bizottsága.

A Károlyi-pártban nincs válság.

Juhász Nagy Sándor államtitkár nyilatkozata.

Budapest, dec. 9. (Saját tudósítónktól.) A függetlenségi és 48-as pártban legutóbb történt dolgokról elérjett hírekre vonatkozólag a Magyarország munkatársa megkérdezte Juhász Nagy Sándor államtitkárt, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Azt írja rólam Az Est, hogy én a párt elégedetlen tagjainak a vezére vagyok. Én nem vagyok az, én a párt szervező és a választásokat előkészítő bizottságának vagyok az elnöke. Ebben a minőségben emeltem szót a pártértekezleten, ahol a párt megszervezését és elveinek érvényesítését sürgettem. Nem volt ezen az értekezleten két frakció.

— Beszédemet olyan önkéntes, általános viharos helyeslés követte, hogy engem is meglepett. Ebből megiszlárdult az a meggyőződésem, hogy a köztársasági függetlenségi párt zászlóbontásának ideje elérkezett.

— Károlyi Mihályt az egész párt osztatlanul és bizalommal követi. Az egész párt

követeli a népköztársaság megszilárdítását és mindnyájan demokratikus és szociális elvi alapon állunk. Olyan demokráciát kívánunk, mint amilyen Svájcban vagy Franciaországban van, de nem olyat, mint Oroszországban. Emiatt nyíltan hangoztatjuk: legyen rend, fegyelem és munka. Radikálisak vagyunk, de nem tévesztjük szem elől a magyar nemzeti szempontokat sem.

— Kívánjuk, hogy velünk együtt maradjon a radikális és szocialista párt a kormányban, de mivel a közelgő választásokon szemben fogunk állni, vagy legalább is, mivel eddig közöttünk választási kompromisszum nincs, ennél fogva saját pártunkat meg erősítjük és megszervezzük.

— A köztársasági függetlenségi párt értekezletén különféle bírálatok hangoztak ugyan el, de a megengedett korlátokat senki sem lépte át és semmiféle nyugtalanságra ok nincsen. A köztársaság alapján álló függetlenségi párt szervezése pedig tovább tart.

A Vorwärts Liebkechtől.

Budapest, dec. 9. (Saját tudósítónktól.) A Vorwärts mai számában Liebkechtől foglalkozik, akiről azt mondja, hogy nagyzási hőbortban szenved.

— Berlin kapui előtt — írja a Vorwärts — felfegyverzett csapatok állanak. E csapatok nem ellenségei a forradalomnak, de befognak vonulni Berlinbe, ha szükség lesz

arra, hogy rendet teremtsenek. Németország ma köztársaság és az is marad.

— Liebkechtnek szakorvosokkal kell magát megvizsgáltatni. Ha ezek azt mondják rá, hogy nem beszámítható, nem szabad továbbra is szabadon járnia. A hazatérő katonáknak azt kell látniok, hogy Berlin nem bpszorkánykonyha, a nemzeigyűlésnek pedig össze kell ülnie, minél hamarabb, annál jobb.

Az összes francia szocialisták Wilson pontjaiért.

Budapest, december 9. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A francia szocializmus és imperializmus arra indította az összes francia szocialistákat, hogy tekintet nélkül eddigi pártállásukra: elhatározzák,

hogy megérkezése után azonnal Wilson elé járuljanak és hangsúlyozzák előtte, miszerint csakis olyan békét ismernek el, amely Wilson elnök ismeretes tizennégy pontján épül fel.

Bécs megszállása a legközelebbi időben megtörténik.

Budapest, december 9. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik, hogy katonai körök véleménye szerint Bécs városának katonai megszállását a Mackensen hadseregtől való félelem késleltette. A Mackensen sereg fegyverletétele után Bécs megszállása a legközelebbi időben megtörténik. A megszállásban a cseh-szlovák csapatoknak is szerep jut.

* Szülők értekezlete. A nagyváradai reáliskola igazgatójának közlése szerint a városi mérnöki hivatal a mai napig sem fogott hozzá a reáliskola helyreállításához. Több szülő felkérésére felhívom a reáliskola járó gyermekek szüleit, hogy a további erőfeszítések megbeszélése végett, a városháza közgyűlési termében ma (kedd) délután 5 órakor tartandó értekezleten, — melyen a tanári kar is részt vesz — okvetlenül jelenjenek meg. Nagyvárad, 1918. december 10. Dr. Fehér Márton.

* A munkanélküli magánalkalmazottakat, kik eddig még elhelyezve nincsenek, figyelemztetjük, hogy kedden, szerdán és legközelebb csütörtökön délelőtt 8–10 óra között az egyesület helyiségében (Saspassage) annál is inkább jelen tkezenek, mert csütörtök után jelentkezésükről a szervezet tudomást nem vesz.

* Jótékonyk. Dr. Bundala Mihály nagyrépost 5000 koronát adott a Szt. László-menedékház céljaira, 200 koronát az inasok karácsonyi ajándékára és 300 koronát a szegények konyhájára.

* A családi pótlékok kiterjesztése. Nagyvárad város törvényhatósága a személyi és működési pótlékot élvező városi tisztviselők részére családi pótlék kiegészítést szavazott meg a háború tartamára, vagyis ez év végéig. Az illető tisztviselők most kéri, hogy ezen pótlék kiegészítését továbbra is adja meg részükre a város. A városi tanács, tekintettel arra, hogy a háború befejezése dacára a viszonyok nem változtak, elhatározta, hogy a szóbanlevő családi pótlék kiegészítést továbbra is szavazza meg.

* A prem. főgimnázium Mária-kongregációjának ünnepélye. Vasárnap délután fél 6-kor az 1914. évi hadüzenet óta először tartottak ünnepélyt a főgimnázium dísztermében, amelyet a szép számban összegyűlt közönség és ifjuság egészen megtöltöttek. A rövid ünnepélyen az ifjuság beszédeiben, szavalataiban énekeiben boldog alkotó békét kívánt. A kongregáció a jövődelem felét, 162 koronát a Kath. Nővéddő Egyesületnek adta az anya és csecsemővédelem céljaira.

* A kongregációi ünnepélyen felülfizettek a következő vendégek, akiknek nevét az érkezés sorrendjében közöljük: Dr. Karácsonyi János 20, Des Echerolles Kruspér Sándorné 10, dr. Imrik Gusztáv 20, dr. Vucskics Gyula 20, Vucskics Julia 10, Benoist Echerolles Laura 9, dr. Kovács Lajos 10, Jancsó Lajos 10, Kovács Kandid 10, Grabits Kálmán 20, Oszwald Arisztid 10, Imrik S. Zoltán 20, Heilinger J. 10, Putnik Radó, N. N. 3, Báthori László 2, Szabados Pálné, Buzáth Erzsike, Se weiger G., Mirgay Sándor 1—1 kor. A kongregáció az adakozóknak és mindazoknak, akik az ünnepélyt jelenlétükkel megtisztították, mély háláját és köszönetét nyilvánítja.

* A polgárőrség kérelme. A polgárőrség főparancsnoka azt kérte a várostól, hogy polgárőrök részére szavazzon meg 100000 koronát, hogy abból szegényebb polgárőrök részére bakancsokat vásárolhassanak és némi napidíjakat adnassanak. A kérelem tárgyában meghallgatták János Gyula főkapitány helyettesét. Felmerült az az eszme, hogy beszüntessék e a polgárőrséget s a rendőrséget nagyobb arányban szaporítsák. A tanács nem jutott semmi irányban megállapodásra, hanem holnap, szerdán fog úgy a kérelem felett, mint az egész dologban határozni.

* A kamara teljes ülése. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara folyó évi december hó 11-ik napján (szerda) délután fél 3 órakor teljes ülést tart saját helyiségében. A teljes ülés tárgysorozata: I. Elnöki közlések. II. A kerületbeli munkásutalmak kiosztása. III. Az elnöki tarácsülés határozmányai és javaslatai, különösen az 1919. évi költségvetés IV. Titkári jelentés az ügylő forgalomról és kiküldetésről. V. Pénztáros jelentése. VI. Az osztályok határozatai és javaslatai: 1. A kamara és a forradalom. 2. A munkaidő kérdése. 3. A hazatérő kiskereskedők és kisiparosok anyagi támogatása. 4. Határozathozatal a hadiségélyösszegek felhasználásáról. 5. Szaktanfolyamok a haza érő iparosok és kereskedők részére. 6. A haza érő kereskedelmi alkalmazottak elhelyezkedése a gazdasági rendben. 7. A fosztogatások következtében károsult kereskedők és iparosok segélyezése. 8. Elnökségi javaslat a jövő gazdasági és szociális feladatainak megálapítása tárgyában. 9. Rokkantszorgáló bizottságok megalakítása. 10. A mérlegkiszító ipar képesítéshez kötele. 11. A kamarai választások. VII. A meghívók szétküldése után napi-rendre tűzött ügyek. VIII. Esetleges indítványok.

* A rokkant katonák javára adakoztak: Ór-utcai leányiskola 50 K, Friedmann Sari 10-59, Schwartz Sámuel 20, ifj. Klein Sámuel 5, Schwartz Mártonné 2, Weinberger Hermann 50, Spreng Vilmosné 10, Gyermekelőadás 26, Kohk Klári 17 10, Stern Ti. Ador és társai 16-20, Gyermekelőadás 5-60, Nádas Henrik 20 K. — Gyermekcipő-akcióra adakoztak: Nádor Henrik 20, Asódi Mihályné 20, dr. Paczauer A. 20 K. — Katonák fogadására adakoztak: Nádor Henrik 20, amely adományokat hálással köszöni az Elnökség.

Angol-Francia szövetség Wilson elnök ellen.

Budapest, dec. 10. (Saját tudósítónktól.) A Nap illetékes helyen a következő információt kapta:

— Egyre tisztábban látszik, hogy a béketárgyalásokon nem Wilson elnök elvei alapján döntenek a világháború eredményei fölött, az angol és francia kormányok erős frontot állítottak Wilson

ellen. Mialatt Wilson elnök Európába hajózik, megalkották az angol-francia szövetséget, amely nem más, mint erős imperiálista egyesülés. Az angol király Párisban való tartózkodása alkalmával kötötték meg ezt a szövetséget, hogy befejezett tények elé állítsák Wilson elnököt.

* **Lakatos iparosok gyűlése.** Felhívom az ipartestület kötelekbe tartozó összes lakatos mestereket, hogy rendkívül fontos szakmai ügyben folyó hó 10-én, azaz kedden délután 4 órakor az ipartestület helyiségében cskvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel Holdy Sándor, iparos-tanács elnöke.

* **Munkásokat keresnek vasutépítéshez.** A szerbiai vasutépítéshez 3000 föld- és szakmunkásra van szükségünk. Akik a munkában részt venni óhajtanak, jelentkezzenek a Hatósági Munkásközvetítő Hivatalnál (Körös utca 12.) Feltételek: 40 korona napszám, előmunkásoknak 50 K, mindenkinek teljes ellátás és a munkák befejeztével 500 K fejenkénti jutalom. A munkások személyes biztonosságáról a népkormány francia ellenőrző közegek segítségével a legmerőbb módon gondoskodik. Egyben felkérem a Hatósági Munkásközvetítő Hivatalnál eddig nyilvántartott állásnélküli magánhivatalnokokat és kereskedősegedeket, hogy nevezett hivatalnál saját érdekükben még ma, vasárnap délelőtt jelentkezzenek.

* **Káposzta a közalkalmazottak beszerzési csoportjánál.** A Biharmegyei és Nagyvárad Közalkalmazottak Beszerzési Csoportja értesíti azokat a tagokat, akik az általuk előjegyzett káposztát még nem kapták meg, hogy a káposztának házhoz való szállítása fuvaros hiányában lehetetlenné vált. Az előjegyzett káposzta azonban teljes mennyiségben a főváros hivatali raktárában (pénzügyigazgatóság) rendelkezésükre áll. Felhívjuk, hogy a megrendelt káposzta átvétele végett a kitűzött helyen folyó hó 10-től kezdve (delelőtt fél 9-től 12-ig és délután 2-től 4-ig) mulhatatlanul jelentkezzenek a blokkszolgáltatása mellett a káposztát onnan még e hét folyamán annál is inkább elvigyék, mert különben úgy fognak tekinteni, mint akik a káposztára igényt nem tartanak.

* **Halálozások.** Borsoveczki Mici Emilia 21 éves korában elhunyt. Szerdán délelőtt háromnegyed 9-kor temetik a Szilágyi Dezső-utca 27. számú házból.

Ginzery Kálmán városi tisztviselőt szintén elragadta a fertőző járvány. Körös-utca 21. sz. házból 10-én, kedden délután fél 3 órakor temetik.

Özv. péceli Péczely Ákosné szül. Magyar Gabriellát ma temették Vértesen.

* **Szobafestő, mázoló és rokonszaktató üző iparosok gyűlése.** Felkérem testületünk kötelekbe tartozó fent nevezett iparosokat, hogy folyó hó 12-én, azaz csütörtök délután 4 órakor az ipartestület helyiségében tartandó szakmai értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel Holdy Sándor, iparos-tanács elnöke.

* **Tiszántuli Méhészegylet gyűlése.** A Tiszántuli Méhészegylet 1918. évi december hó 12-én, csütörtökön délután 5 órakor Nagyváradon a Katolikus Kör helyiségében választmányi ülést tart. Tárgysorozat: Folyó ügyek. Előterjesztések. Az ülésre a választmány tagjai, az érdeklődő egyesületi tagok és a sajtó képviselői tisztelettel meghívótnak. Az elnökség.

* **Cukor, gyufa, árpagyöngy.** Tudatom a város közönségével, hogy december 10-étől, keddtől kezdődőleg az összes hatósági liszt és élelmiszerüzletekben cukor vásárolható. A jelenlegi cukorkészletből minden egyes családtag után a novemberi szelvény ellenében 75 deka cukor vásárolható. Miután a város rendelkezésére aló cukormennyiség az igényelők számára az előbbi mérték szerinti kielégítéséhez elegendő, ennélfogva a vásárló közönség önmagát óvja meg minden kellemtelenségtől, ha a tolongástól tartózkodik.

Minelfy és Kandel céghez 1000 cromag 100.000 doboz gyufa érkezett, ennélfogva a közönség gyufaszükségletét fenti cégnél beszerezheti.

Az összes hatósági liszt és élelmiszerüzletekben kedd, december 10-től kezdődőleg árpagyöngy vásárolható. Ennek következtében a forgalomban levő és Lukács Ödön bélyeizzóval ellátott árpagyöngy u. alvány 17, 18, 19. és 20. heti szelvényei ellenében személyenként összesen 25 deka árpagyöngyöt fognak kiszolgáltatni. Az árpagyöngy maximális árát további intézkedésig 140 koronában állapítom meg.

* **A cipőkereskedők és cipészek fi gyelmébe.** A kereskedelemügyi miniszternek a cipőjegrendszer megszüntetéséről szóló rendelete értelmében szükségessé vált, hogy a cipőkereskedők és cipészek — mint az már több ízben meghirattatott — a vevőikről, illetve rendelőikről, a cipőosztálynál kéthetenként bemutatandó jegyzéket vezessenek. A kezelés egyöntetűvé tétele és egyszerűsítése végett a mai naptól kezdve megfelelő nyomtatványok állnak rendelkezésre, miért is felhívom az összes nagyváradai cipőkereskedőket és cipészeket, hogy a nyomtatványok átvétele végett a közlelmezési ügyosztály cipőosztályánál (Teleky-utca 3.) annál is inkább haladéktalanul jelentkezzenek, mert december hó 15-étől kezdve a cipőosztály csak az ezeken a hivatalos nyomtatványokon történő pontos bejelentéseket fogadja el. Nagyvárad, 1918 december hó 6-án. Lukács Ödön, polgármester helyettes.

* **Gyorsírótanfolyam.** Dr. Gara Ernő Jókai utca 20. szám alatt gyorsírótanfolyamot nyit, amelyen nyolc hét alatt mindenki el sajátíthatja a Gabelsberger Markovits rendszerű levelező gyorsírást. Kellő számú jelentkezés esetén a tanfolyam e hó második felében megnyílik. Előzetesen levelező lapon lehet jelentkezni. Tardíj az egész kurzusra 40 korona.

* **A polgárórség közleményei.** Alul írottak a nagyváradai főparancsnokságtól nyert megbízás alapján a Teleky-, Arany János-, Nyárfá és Bem utcai körzet polgárórségét mai napon átszerveztük. Felkérjük polgárőri szolgálatra kötelezett polgártársainkat, hogy körzetünk személyi és vagyonbiztonságának, valamint a közrendnek fentartása szempontjából a beosztási időben a szolgálat átvétele és teljesítése végett a Református Kör örszobájában pontosan megjelenni sziveskedjenek. Szolgálatra mindenki hetenként csak egyszer kerül és melegező helyiségről gondoskodunk. Mindezt azonban csak akkor tarthatjuk fenn, ha a jegyzékbe vett összes személyek teljesítik hazai és kötelességeiket. Báthory Oszkár t. százados, körzetparancsnok, Stepper Ottó, Petrovits Mihály.

Felhívjuk a Beöthy Ödön, Magyar, Jókai Mór, Holdvilág-utca 18-50 év közötti férfi lakóit, hogy polgárórségi szolgálat megbeszélése végett a városháza 11. szám, a polgárórség főparancsnokságánál jelenjenek meg 10-én, kedden délután 6 órakor.

* **Hadisérültek vasuti utazása.** Az Országos Hadigondozó Hivatal a Népirodát a következőkről értesítette: A katonai kórházakban gyógykezelés alatt álló, valamint a katonai kötelekől már elbocsájtott hadisérültek azon vasuti utazásainál, amelyek mesterséges testrészszel való ellátás, vagy annak megfelelő átalakítása (javítása) végett szükségesek, a katonai díjszabás szerint eesőkes menetdíjakat a tartózkodás helyéről ahhoz az intézethez, mely a művegtagot kiszolgáltatja, vagy átalakítja (javítja) és onnan vissza a belügyi igazgatás terhére hitelezés mellett kell elszámolnia, az ily utasokat tehát a IV. 9. a mintájú hitelezett katonai úrjeggyel kell továbbítani. Evégből a hadisérülteket az oda és visszautazásra a beutaló katonai parancsnokság oly katonai mentőveléll látja el, amelyben a menetdíjaknak hitelezése van előírva.

* **Zongora és énekórákra beiratkozni lehet naponta d. e. 12 óráig.** Előkészíték a Zeneakadémiára és énektanítói tanfolyamra. Tisztelettel Lamprecht Mici, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okl. ének- és okl. zongora-tanító, Arany János utca 4. Ugyanott új zongora vagy pianó eladó, esetleg bérbeadó.

Legujabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál lehet beszerezni. Rákóczi-ut, (Korona gyógyszerár mellett) Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

MOZI.

Az asszonyfaló. Egy pompás, derűs Cherbuliez-regény amiből az immár nemzetközili híru magyar filmgyár, az Astra fényes új felvétele készült. Az asszonyfaló, aki irtozattal gyűlöli a nőt, a nőeg, zsémbes aglegény, akinek fejét végül is elcsavarja egy édes, pajkos csöppség. Ami kedves és finom báj ebben a regényben van, az valóban megragadó művészettel érvényesül a bravuros filmen és ez elsősorban a kiváló szereplők és a mesteri rendezés érdeme. A darab főszerepeit az elragadó Bojár Juci és Kürthy György, a Nemzeti színház kitűnő művésze játssza. Mellettük Mattyasovszky Ilona, Latabár Árpád és Simon Mária jutott fényes szerephez. Az asszonyfalót ma mutatja be az Apolló és a briliáns film három napig marad műsoron.

Érdekes premier lesz ma az Uránia és a Vigadó mozgoszínházban. A Hűségeskü címmel most jutott az internacionális film forgalomba. Egy izgalmas dráma, megrázóan tragikus történet, amelynek szereplői közt elsősorban Erich Kaiser Titzt kell említenünk, a nagyszerű filmszínészt, aki a darabban rendkívül érkekes alakítást produkál. A dráma másik főszereplője Mia Mare, az új star, aki nemcsak tehetségével, de szépségével is hódítani fog. A műsor többi száma is érdekes újdonságokból áll.

Szerkesztésért felelős: HILF LÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Színház.

A színház műsora:

Kedd: Erdészleány.

Szerda: Erdészleány.

Csütörtök: Sárga lilium.

Péntek: Pacsirta.

Szombat délután: Bőregér, este: Remény.

Vasárnap délután: Palika, este: Tul a nagy Krivánon.

Erdészleány. Buchbinder és Jarno bájos zenéjű, idillikus meséjű operettjét új szereposztásban eleveníti fel a színház operett együttese. A repris címzerepében a népszerű primagouna, Horváth Nusi tehetségének újabb kvalitásait csillogtatja. A többi szerepeket Kozmofszky Emma, Tóthné, Gróf Laci és Tamás Alfréd játsszák.

Remény. A színház új éráját vezeti be Heyermanns szociálista drámája, amely mély pszichológiával és sötét színekkel ecseteli a hajós nép léteért való küzdelmét kizsákmányolói ellen. A „Remény” első előadásán Nagyváradon Szentgyörgyi Olfra játszotta a főszerepet. A szombati reprizen a drámai személyzet legkiválóbb erői vesznek részt.

Nyilttér

Nyilatkozat.

A tisztikar vasárnapi lapokban megjelent nyilatkozata csak a törvényes uton való sajtópert értette az utolsó bekezdése alatt s így az ahhoz fűzött kommentár teljesen kiárt s csak félreértésből származott.

4. ezred tisztikara.

Nyilatkozat.

A 4. magyar ezred tisztikara a Városi étteremben lefolyt incidenssel magát nem azonosítja, mert Karácsony Jenő ur eljárását teljesen az ő maga ügyének tekinti, nevezetesen mint leszerelt tiszt a 4. ezred állományába már nem is tartozik.

4. ezred tisztikara.

Nyilatkozat.

Tudomásomra jutott az, hogy a nagyváradí hegyen, görög oldal 330 számú birtokomra és nevemre illetéktelenek pénzt akarnak felvenni, felkérem az összes pénzügyintézeteket arra, hogy nevemre vagy birtokomra senkinek pénzt ne adjanak ki.

Porkoláb István és neje.

Lóértékesítő parancsnokság, Nagyvárad.

Szénavétel.

Fenti Lóértékesítő parancsnokság sürgős megvételre keres 3—400 métermázsa szénát. Ajánlatok Lóértékesítőparancsnokság, Nagyvárad 5. sz. postahivatalhoz kéretnek.

Lóértékesítő parancsnokság.

A nagyváradí telekkönyvi hatóság részéről kinevezett alulírott zárgondnok e hatóság 14179—1918 sz. végzése alapján közhírré teszem, hogy a nagyváradí 1468 sz. betétben 6615, 6616, 6617 hrszámu mintegy 6 és 1/2 kat. hold kaszálón termelt s ugyanott két boglyába rakott (a Sztupa sikátor közelében Mayr Sándor tulajdonos birtokán) ideai széna-termést 1918. évi december 11-én délelőtt 11 órakor a helyszínén nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fogom adni.

Vevő köteles a vételári illetéket szintén nyomban kiegyenlíteni.

Nagyvárad, 1918. december 3.

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd, zárgondnok.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet VII-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1919. január 1-én VII-ik évtársulatát nyitja meg.

Az előbbi üzletek, dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredményeiket fojnyák.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső u. 5. sz. a.). Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez s kiki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj ülésszéként, 20 fillér, 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a rájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg 1/5-öd részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betétlázasra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel s kiki heti beéte a anyában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is s azokat legmagasabb kamattal kamatoztatja. Tőkeamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, szíveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

A magyarcsékei járás főszolgabirájától.

2551—1918 szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyarcsékei járáshoz tartozó kispapmezői körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett körjegyzői állásra pályázatot hirdetek. A körjegyzőséghez tartoznak Kispapmező, Nagypapmező, Papmezővály, Szitány és Tósfalva községek.

Java falmazás:

1. Tőzsfizetés 2000 korona.

2. Természetbeni lakás.

3. Hábrus segély.

4. Szabályrendelileg megállapított terhes áttartások és magánmunkáti díjak.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy a képesítésüket és az eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. hó 20-ig annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyembe nem veszem.

Magyarcséke, 1918. december hó 5-én.

Ertsey Zsigmond

főszol. abíó.

URÁNIA	MA
mozgó-	Hüségeskü.
színház	Hétköznap 5, szombat, vasárnap 3 órai kezdettel.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

Asszonyfaló.

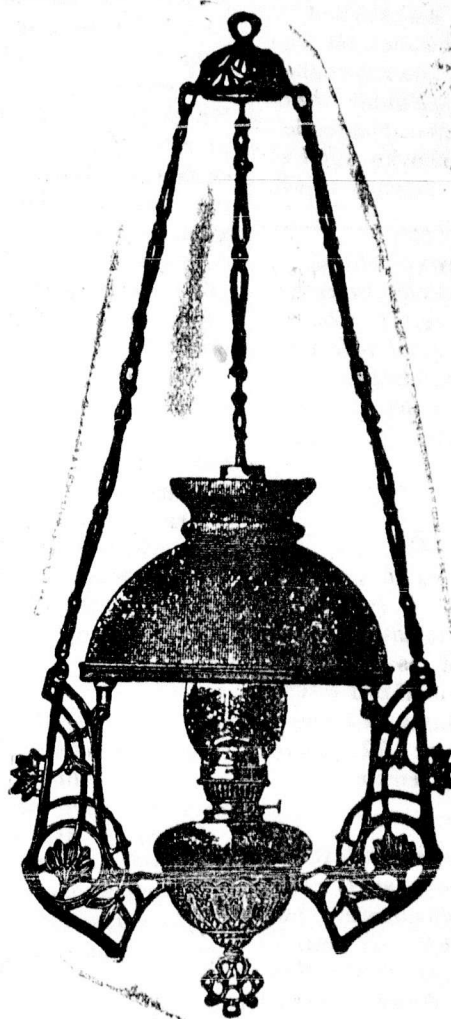
Hétköznap 5, szombat, vasárnap
3 órai kezdettel.VIADÓ
mozgó-
színház

MA

Hüségeskü.

Hétköznap 5, szombat, vasárnap
3 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet színes tálcával	40—
Kávékészlet	40—
Feketekávé készlet színes tálcával	40—
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	80—
Főző lábasok tűzálló	6—
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10—
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40—
Függőlámpa csigás felszerelve	60—
Falitűkőr színes aranyozással	40—
Ebédőkészlet sz. aranyozással 6 szem. 800—	
Ebédőkészlet színes finom minátval 190	
részes, teáskészlettel együtt	500—

Diszműáruk, majolika disztárgyak, valódi cobald diszműáruk, terakotta figurák, chinaezüst és alpacca ezüst áruk

legnagyobb választékban.

Képeretezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben.

Árak viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszmű-áru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72.

Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Üzleti kiárúsítás.
Üzletünk, mint társas cég felszámol s az áru az irányáraknál is lejjebb árussítatik el. A kiárúsítással meg van bízva Főgel Dezső ur. Klein Géza és Ödön

Imakönyvek
nagy választékban kaphatók a Szent-László-templom sekrestyéjében.

Téli karalábét
és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális áron. Megrendelhető Moskovits Adolf és Fiaival. Telefon 15-08.

Spanyolnátha
járványoknál betegsorbákban **fenyő (borovicska) szobailat** kitűnő dezinficiáló perme-tező szer kapható Farkas István Apolló drogériájában.

Ór
lakással és jó fizetéssel felvétetik a Pekete sas részvénytársaságnál. Jelentkezni csak délután 3-5 óra között a részvénytársaság irodájában, Saspassage 22. számú lépcső, I. emelet.

Tyúkszemirtó
három nap alatt elmulaszt tyúkszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-utca 7-B.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-utca 7-B.

Salétrom-só!
Sonka- és huspácoláshoz minden mennyiségben kapható Németh Pál Arany-kereszt gyógytárában, — városháza mellett.

Likör
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvólum, Seprő, Cognac-ivónatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogériájában, Nagyvárad.

Ne dobja ki pénzét
a ruháért, mert a kitűnően bevált ruhafesték a régi ruhadarabjait kicső pénzért házilag festheti. Egy level ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Poloskaírtó
Maksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Kis üveg 4 K, közepűveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-utca 7-B.

Tavaszi
szepítők, májfoltok, bőrrőrség, kiütés, miteszerek ellen biztos az PO-krem. Ára 5 kor. és szappan Viora ártanó árá 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogériájában, Rákóczi-utca 7-B.

Bérbeadó
Kassuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) koresma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r.t. nagyváradnál cégnél nyerhető

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő
Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000. Telefon 1000.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezetékszerelő, bronzműves, bádigos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kérekpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:

Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:

Szent János-u. 22. Telefon 532

CIPÉSZEKNEK!

1 kgr. la. buzacsiriz	—	—	—	K 19-60
1 kgr. la. buzacsiriz	—	—	—	K 39-20
1 kgr. la. folyékony csiriz	—	—	—	K 8-—
1 kgr. la. faszeg 2-15 sz.	—	—	—	K 8-—
1 drb brassói talpráspoly	—	—	—	K 3-80
1 drb brassói kireszelő	—	—	—	K 3-30
1 kész. bőrtalpvédő	—	—	—	K 2-50
1 drb. vaskapta	—	—	—	K 12-80
1 kész. acél talpvédő	—	—	—	K —70

Papírvászon és mindenféle cipész-kellékek olcsó napi áron.

ASZTALOSOKNAK!

1 kgr. la. asztalosenyv	—	—	—	K 6-80
ugyanaz zsákvételnel	—	—	—	K 6-25

SZERELŐKNEK!

Bőrtársa vízvezeték csaphoz	—	—	—	K 4-80
100 drb 1/2 csaphoz	—	—	—	K 6-80
100 drb 3/4 „	—	—	—	K 9-60

Postán utánvét mellett.

Portó és csomagolás felszámításával. Gyors és pontos kiszolgálás.

STERN MIKLÓS

Nagyvárad, Zöldfa-utca 9. szám.

Kávéház átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a

Városi kávéházat

átvettem s azt szakszerűen s vendégeim igényeinek megfelelően fogom tovább vezetni. A kávéházamban szolid árak mellett pontos és figyelmes kiszolgálás lesz vezérelvem.

Minden este kitűnő színházi vacsorát szolgállok fel.

Szíves pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

MAYER VILMOS.

ÁLTALANOS TAKARÉKPENZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára és azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcsönöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb áron kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállíttatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.